

2017-01-27

Gunilla Bring m fl
gunilla@brings.se
(obs! ändrad e-mailadress)

Mål nr 24297-16, avd 31

Förvaltningsrätten i Stockholm
115 76 Stockholm

Ursprungligt beslut: Kammarkollegiets beslut 2016-09-02, Dnr 31.2-3896-16
– godkännande av Trafikskadenämnden (TSN) som nämnd för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden

Överklagat 2016-10-29 till Kammarkollegiet som vidarebefordrat överklagandet till FörvR i Stockholm, Mål nr 24297-16, avd 31

Kommentarer till Kammarkollegiets svaromål till FörvR i Stockholm 2016-12-05

Undertecknade (nedan ”vi” och ”oss”), som överklagade Kammarkollegiets (KK) beslut Dnr 31.2-3896-16 då vi ansåg att Trafikskadenämnden inte uppfyller kraven på oberoende och opartiskhet enligt EUs direktiv för sådana nämnder för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, har nu tagit del av Kammarkollegiets ovan nämnda svaromål på vårt överklagande. Vi vill framföra följande.

Utan att vara särskilt sakkunniga på området kan vi konstatera att KK:s beslut av den 2 september 2016 är uppseendeväckande kortfattat och att skälen för beslutet som anges endast utgörs av ett blankt påstående att Trafikskadenämnden (TSN) uppfyller de krav på sakkunskap, oberoende, opartiskhet, med mera som ställs i tvistlösningsdirektivet.

I vårt överklagande framförde vi väl genomtänkta argument för vår kritik av TSN:s sammansättning och det sätt varpå nämnden prövar sina ärenden. Vi tyckte det vore befogat att KK skulle ompröva beslutet och kräva en utförlig utredning av på vilka sätt nämnden uppfyller tvistlösningsdirektivets krav innan de tog ställning till överklagandet.

Men KK avstod från att göra någon sådan utredning och skickade bara överklagandet till Förv rätten (utan att meddela oss). Vi fick kännedom om översändandet genom meddelandet från Förv rätten av den 15 november 2016.

Ett av våra huvudargument i vår kritik mot TSN var att det saknas representanter för konsumentens sida. I EU:s direktiv framgår det att det är konsumenternas behov av en opartisk bedömning som lett till framtagande av aktuella tvistlösningsnämnder, i akt och mening att möjliggöra för den svagare parten (konsumenten) att undvika regelrätta domstolsprövningar med de kostnader och kostnadsrisker sådana medför. Inrättandet av TSN i Sverige (ett frivilligt initiativ från försäkringsbranschen) grundade sig på samma logik. Som vi anger i vårt överklagande:

”Trafikskadenämnden var tänkt att fungera som en för försäkringstagaren kostnadsfri överprövningsinstans av det egna trafikförsäkringsbolagets skadereglering av personskador.

TSN, både i sin tidigare form och som föreslagen alternativ tvistlösningsnämnd skulle i praktiken utgöra en motsvarighet till bevakning av tillämpningen av den skyddslagstiftning som finns i andra sammanhang, till exempel för arrendatorer. TSN ska bidra till skyddet för konsumenten. Men så har det inte fungerat i många av de fall som sänts till TSN för bedömning, och tendensen under de senaste 15 åren är mycket tydlig: allt färre av de som drabbats av svåra följder efter nackskador (så kallade whiplash-/mjukdelsskador) får sambandet godkänt i TSN efter att det egna bolaget nekat samband eller satt en orimligt låg grad av medicinsk invaliditet. (Se bifogad rapport om nackskadades upplevelse av det egna bolagets och Trafikskadenämndens personskadereglering). Detta förhållande kritiserar vi TSN för i vårt överklagande. Vi menar att de orättvisa bedömningarna i TSN till stor del kan förklaras av att nämnden saknar representanter för konsumentensida.

När då KK hävdar att vi som representanter för konsumenterna saknar rätt att överklaga deras beslut då detta inte går oss emot (personligen?), kan det inte uppfattas annat än som att KK inte har några sakliga argument mot vårt överklagande och vår kritik mot TSN i dess nuvarande funktion. Om inte vi har rätt att överklaga, vem har det då? Bara TSN? Ska överklagandeinstituten vara ett spel för gallerierna, ett sätt att tysta opinion mot att försäkringsbranschen får fortsätta att styra personskaderegleringsprocessen efter eget skön?

Inte heller KK:s argument för avvisning av överklagandet innehåller något annat än det som framfördes i det överklagade beslutet, där skälen för beslutet endast utgörs av ett blankt påstående att Trafikskadenämnden (TSN) uppfyller de krav på sakkunskap, oberoende, opartiskhet m.m. som ställs i tvistlösningsdirektivet.

Det är också högst oroande att KK:s logik verkar gå ut på att KK kan besluta att det är KK som beslutar – och också ska stå för tillsynen av TSN. Först godkänner man nämnden utan saklig utredning av hur den fungerar, sedan innebär det beslutet att all insyn i nämnden skall KK, som alltså helt okritiskt godkänner nämnden, också stå för och konsumenterna ska förbli utan insyn och påverkan. Logik? Rättssäkerhet?

Hela förfarandet blir så mycket mera oroande ur demokratisk synpunkt när man tvingas notera att ansökan om godkännande som alternativ tvistlösningsnämnd undertecknats av Trafikförsäkringsföreningen (TFF) tillsammans med Trafikskadenämnden. Dessa två är förvisso intimt förenade (TFF är huvudman för TSN), vilket måste ses som mycket problematiskt med tanke på att Trafikförsäkringsföreningen blir konsumentens motpart i de fall det inblandade fordonet är oförsäkrat, det vill säga TFF representerar då försäkringsgivarna/näringsidkarna! Även Kammarkollegiet går ibland in som motpart till konsumenten i vissa fall, om fordonet är i statlig ägo och därför inte försäkrat i något av de vanliga trafikförsäkringsbolagen.

Om man går in och granskar hur konsumentföreträdare i andra nämnder av liknande slag tillsätts, framgår det exempelvis att representanter för konsumentensida utses av Konsumentverket eller av Konsumentvägledarnas förening i några nämnder, men i TSN är det Finansinspektionen som tillsätter företrädarna på förslag från TFF, som föreslår fackliga ombud från SACO, LO, TCO och Företagarna (sic!). På vilket sätt dessa skulle kunna företräda konsumentintresset i nämnden framgår ingenstans. Representanterna för försäkringsgivarna, däremot, kan företräda dessa på ett utmärkt sätt: de är kunniga i personskadereglering och med uppenbar branschlojalitet i konsensus. Det innebär att den kunskapsmässiga och lojalitetsbaserade obalansen i TSN är minst sagt anmärkningsvärd.

Sambandsbedömningen är kärnan i att få sin rätt till ersättning tillgodosedd i TSN. När konsumentens läkare inte är överens med bolagets läkare ställs detta på sin spets. Vi framhöll därför också i vårt överklagande

”Att det handlar om personskador gör kraven på en sådan nämnd mycket speciella, då det, förutom försäkringsjuridisk och försäkringsmedicinsk expertis krävs specialmedicinsk expertis för att bedöma samband mellan olycksfallsskador och efterföljande, bestående funktionsnedsättning med rätt till ersättning för, ofta både ideell och ekonomisk, skada. Någon sådan expertis har egentligen aldrig funnits i TSN och kritiken från enskilda konsumenter och deras (eventuella) ombud har i många fall varit hård men sällan med någon påverkan på bedömningarna. ... Ledamöterna har inte heller haft någon speciell kunskap om symptomutvecklingen efter de vanligaste skadetyperna som TSN har att bedöma, nämligen nackskador utan påvisbara strukturella skador.”

Vi anser med hänvisning till ovanstående argument att det nu är befogat att Förvaltningsrätten kräver en utförlig utredning av på vilket sätt Trafikskadenämnden uppfyller tvistlösningsdirektivets krav på konsumentföreträdare i nämnden innan beslut fattas i frågan om godkännande av Trafikskadenämnden som alternativ tvistlösningsnämnd. Vi vill också att Förvaltningsrätten särskilt överväger om Trafikskadenämndens ägar-, tillsättnings- och lojalitetsförhållanden är förenliga med EU:s krav på oberoende.

Gunilla Bring, leg läk, med dr
gunilla@brings.se
072-241 27 82

Bo C Bertilsson, leg läk, med dr
Bo.Bertilsson@ki.se
070-732 02 32

Olle Bunketorp, doc Sahlgrenska akademin, Göteborgs universitet och
överläkare i ortopedi vid Sahlgrenska universitetssjukhuset
bunketorp@hotmail.com

073-370 20 64

Peter Borenstein, leg läk, med dr, professor
peter.borenstein@yahoo.com
070-820 93 03

Personskadeföreningen NRH, Org nr: 802496-4085
forening@nackskada.se

Personskadeförbundet RTP, Västerås lokalförening, Org nr: 878001-8613
vasteras@rtp.se

Nackskadeförbundet,
bert.magnusson@nackskadeforbundet.se